

**ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА**

**ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 266
ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПРАКТИКИ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

м. Дніпро

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
(ДНУ)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара

13. 03 . 2024 р. № 89

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 266
ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Загальні положення

1.1 Інструкція з охорони праці при проходженні практики здобувачами вищої освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (далі - інструкція) розроблена у відповідності до Закону України «Про охорону праці», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти від 08.04.1993 р. № 93, Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 №304, Положення про порядок проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, затвердженого на вченій раді 25.10.2018 р. протокол № 5.

1.2 Дія інструкції поширюються на здобувачів вищої освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (далі - університет), які проходять практику та працівників університету, які організовують проходження практики.

1.3 Інструкція використовується при проведенні інструктажу з охорони праці здобувачами вищої освіти перед початком практики (виробничої, навчальної та ін.), який проводиться відповідальною особою (керівник практики, завідувач кафедрою та ін.).

1.4 Практика проводиться на підставі договорів на її проведення, укладених університетом та базами практики. Договори повинні містити положення про забезпечення базою практики безпечних умов для здобувачів вищої освіти відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1 Перед початком практики робочі місця здобувачів вищої освіти повинні бути обстежені керівниками практики бази практики щодо

забезпечення безпечних умов праці на них.

Здобувачі вищої освіти на базі практики перед початком практики проходять інструктажі з охорони праці: вступний, який проводиться службою охорони праці (відповідальною особою) бази практики, та первинний на робочому місці, який проводиться керівником практики бази практики.

2.2 На здобувачів вищої освіти, які проходять практику, поширюється законодавство України про працю та Правила внутрішнього розпорядку бази практики. Не дозволяється залучати здобувачів вищої освіти до виконання робіт, які не передбачені програмою практики.

2.3 У разі виконання здобувачами вищої освіти робіт, які потребують застосування засобів індивідуального захисту та спеціального одягу, база практики має надати їх здобувачам вищої освіти.

Інструктаж може містити інші питання, крім викладених в даній інструкції, в залежності від програми практики.

2.4 Здобувач вищої освіти має бути ознайомлений з тим, що при виконанні професійних обов'язків на нього можуть впливати такі шкідливі або небезпечні фактори:

- порушення параметрів мікроклімату виробничих приміщень;
- недостатнє природне освітлення в приміщеннях;
- статичні навантаження;
- нервово-психічні та інтелектуальні перевантаження, висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електрострумом;
- небезпека виникнення пожеж.

2.5 Приступаючи до практичної діяльності, здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- перевірити справність електрообладнання, технічних засобів навчання; навчального обладнання та інвентарю;
- переконатися в безпечному стані робочого місця, відсутності сторонніх і травмонебезпечних предметів;
- переконатися в наявності медичної аптечки, укомплектованої засобами надання домедичної допомоги;
- обговорити заздалегідь з керівником практики безпечні варіанти технічних і творчих завдань;
- ознайомитися з правилами експлуатації спеціального обладнання, засобами мультимедіа, верстатами, механізмами і т. п.;

2.6 У ході підготовки до виробничої практики здобувачам вищої освіти забороняється:

- приступати до практики у хворобливому стані, під час проходження лікування;
- приносити на територію бази практики горючі рідини, піротехнічні засоби, алкогольні напої та інші легкозаймисті матеріали;
- приводити з собою на територію бази практики сторонніх осіб.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1 Здобувачі вищої освіти на території бази практики зобов'язані:

- виконувати Правила внутрішнього розпорядку, які встановлені на підприємстві чи організації, режим праці та відпочинку;
- дбати про особисту безпеку;
- виконувати тільки ту роботу, яка передбачена програмою практики, а у разі залучення до інших робіт повідомити керівника практики;
- дотримуватись вимог пожежної безпеки та санітарно-гігієнічних норм, охорони праці, відповідно до інструкції з охорони праці за професією на види робіт, дотримуючись способів та прийомів безпечного виконання робіт, використання обладнання, транспортних засобів, вантажопідйомних механізмів, пристосувань, інструментів та засобів індивідуального захисту;
- дотримуватися правил пересування по території і всередині приміщень підприємства;
- дотримуватися вимог безпечного поводження з вихідними матеріалами (сировина, заготівлі, напівфабрикати);
- тримати в чистоті робоче місце;
- приступати до роботи у відповідному одязі, взутті з закритим верхом і неслизькою підошвою;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних норм і вимог пожежної безпеки;
- припинити експлуатацію несправного обладнання, повідомити про це керівника практики; не відновлювати роботи до усунення несправностей;
- інформувати керівника практики від університету про будь-які перешкоди успішного проходження практики, проблеми і конфлікти, що виникли під час її здійснення;
- негайно сповіщати свого безпосереднього керівника про будь-яку ситуацію, яка загрожує життю і здоров'ю людей, про кожний нещасний випадок, що стався на виробництві, або про погіршення стану здоров'я, у тому числі про прояв ознак гострого професійного захворювання (отруєння);
- у разі проходження практики в умовах поширення гострих респіраторних хвороб дотримуватись встановлених для такого часу правил безпеки;
- у разі проходження практики в умовах правового режиму воєнного стану дотримуватись встановлених для такого часу правил безпеки.

3.2 У процесі роботи здобувачам вищої освіти забороняється:

- залишати робоче місце без дозволу керівника практики бази практики;
- самостійно демонтувати електрообладнання та будь-який навчальний інвентар;
- залишати без нагляду ввімкнені в мережу електроприлади;
- вставати на підвіконня, хиткі конструкції з столів і стільців;
- проводити прибирання приміщень із застосуванням бензину, гасу та інших легкозаймистих рідин;
- палити в приміщеннях і на території підприємства;
- виконувати роботу на висоті.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1 Після закінчення практичної діяльності здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- знеструмити необхідне технічне обладнання;
- переконатися в збереженні навчального інвентарю;
- проконтролювати подальшу зайнятість на практиці згідно графіку;
- провести необхідні санітарно – гігієнічні заходи;
- навести порядок на своєму робочому місці;
- доповісти керівнику практики про закінчення роботи та несправності, у разі їх виникнення, устаткування, обладнання, інструментів, які використовувалось.

5. Дії в аварійних ситуаціях

5.1 При виникненні аварійної чи надзвичайної ситуації під час роботи на практиці здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- у разі виявлення несправностей устаткування, обладнання, інструментів: припинити їх використання та повідомити про це керівнику практики; не дозволяється самостійно проводити їх ремонт;
- у разі виникнення пожежі на робочому місці: за можливості вимкнути використовуване електрообладнання, повідомити керівника практики та пожежну охорону за тел.101, застосувати первинні засоби пожежогасіння;
- у разі різкого погіршення здоров'я чи отримання травми: повідомити про це керівнику практики, звернутись до медичного працівника бази практики (при наявності), за необхідності викликати швидку медичну допомогу за тел.103.

5.2 Схема послідовності дій при надані домедичної допомоги.

Вивести потерпілого з оточення, де стався нещасний випадок, якщо це загрожує його життю.

Вибрати потерпілому найбільш зручне положення, що забезпечує спокій.

Визначити вид травми, якщо це можливо (перелом, поранення, опік тощо).

Визначити загальний стан потерпілого, встановити чи не порушені функції життєво важливих органів. Без необхідності не можна ставити потерпілого на ноги, трясати, знімати одяг, обливати водою, переносити, взявши за руки та ноги.

Розпочати проведення необхідних заходів:

- зупинити кровотечу;
 - зафіксувати місце перелому;
 - вжити реанімаційних заходів (оживлення) - штучне дихання та зовнішній масаж серця;
 - обробити ушкоджені частини тіла антисептичними медикаментами.
- Одночасно з наданням домедичної допомоги необхідно викликати швидку медичну допомогу або відправити потерпілого до найближчої медичної

установи.

Повідомити керівництво установи, організації про те, що трапилось.

Важливо знати обставини, при яких сталася травма, умови які спонукали до її виникнення та час, годину і навіть хвилини, особливо, коли потерпілий втратив свідомість.

Дрібні подряпини і ранки обробляють йодом, зеленкою, спиртом, перев'язують стерильним бинтом, чистою білою тканиною або заклеюють пластиром (особливо на обличчі).

Якщо людина вдарилась головою і втратила свідомість, це свідчить про можливість струсу мозку. Потерпілого кладуть на спину (трохи піднявши голову), роблять холодний компрес, дуже обережно транспортують у лікарню.

При запамороченні з інших причин (психічне потрясіння, сильний біль, вигляд крові й ін.) хворого кладуть горілиць, ноги піднімають вище голови на 15-20 см (щоб поліпшився приплив крові до голови), розстебають комір і пояс, голову відхиляють назад і висуюють нижню щелепу, щоб запобігти западанню язика і утрудненню дихання. Щоб вивести потерпілого зі стану непритомності, у більшості випадків достатньо поплескати його по обличчю долонями, обприскати холодною водою, дати вдихнути розчин аміаку (нашатирного спирту), після повернення свідомості - обережно посадити.

Для швидкої зупинки кровотечі (доки готують джгут) притискають великим або іншими чотирма пальцями кровоносну судину (артерію) до кістки вище місця, що кровоточить. Притискання потребує значного зусилля, тому зволікати з накладання джгута не можна.

Джгут накладають не довше як на годину. За цей час потерпілого треба доставити в медпункт. Якщо ж це неможливо, то за годину, а в холодну пору року за півгодини треба, притиснувши артерію пальцями, джгут послабити або зняти зовсім і накласти знову, коли кінцівка потепліє порожевіє. Ефективним засобом зупинки кровотечі є максимальний згин кінцівки в суглобі вище рани і фіксація її в такому положенні (прибинтовуванням до тулуба).

При сонячному або тепловому ударі, ознаками яких є почервоніння обличчя, надмірний біль голови, загальна кволість, потемніння в очах, інтенсивне потовиділення, частий пульс і дихання, нудота, блювання, нарешті запаморочення і судоми, потерпілого треба перенести в затінок, розстебнути одяг, до голови й грудей прикласти холодний компрес, напоїти холодною водою з сіллю (1/2 чайної ложки на 0,5 літра води). Щоб запобігти тепловому та сонячному ударам, рекомендують носити світлий, вільний і легкий одяг, краще бавовняний або вовняний. Звичайно, треба покривати голову.

При кровотечі з носа потерпілого потрібно насамперед посадити у прохолодне місце, нахиливши голову вперед, поклавши в ніздрі шматочки вати і стиснути ніс пальцями. Потім голову треба відхилити назад, розстебнути комір, на перенісся покласти холодний компрес або сніг. Не можна промивати ніс.

Порошину з ока витягують так. Чистими руками відтягають верхню повіку, потім нижню. Іноді цього буває досить, щоб порохина випала. Якщо не випала, кінчиком чистої хустинки або стерильного бинта її підсувають до краю повіки і витягають. У складніших випадках треба звернутися у лікувальний заклад.

При ураженні блискавкою енергійно розтирають шкіру рук, ніг, тулуба, зігрівають (вкривають). Потерпілому, який втратив свідомість дають понюхати нашатирний спирт, негайно роблять штучне дихання. При відсутності пульсу та розширених зіницях паралельно треба робити зовнішній масаж серця. Закопувати потерпілого по плечі в землю чи обкладати його землею забороняється, це тільки погіршить стан і може призвести до смерті.

РОЗРОБИВ

В.о. проректора з навчально-педагогічної роботи

Наталія ГУК

ПОГОДЖЕНО

Начальник служби охорони праці

Людмила ЛЯШКЕВИЧ

Начальник юридичного відділу

Володимир САГАЙДАК

З інструкцією ознайомлені